

40

Svar på skrivelse från
Helen Schoultz (SD)
avseende kostnad för
vård av EU/EES-
medborgare
HSN 2020-1862

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
SjukhusLOU-avtal
Emilie Kremel

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2021-03-23

HSN 2020-1862

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Svar på skrivelse från Helen Schoultz (SD) avseende kostnad för vård av EU/EES-medborgare

Ärendebeskrivning

I en skrivelse till hälso- och sjukvårdsnämnden önskar Helen Schoultz (SD) en sammanställning avseende kostnad för vård av EU/EES-medborgare som saknar betalningsförmåga.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande,
Skrivelse från Helen Schoultz (SD).

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

Skrivelsen anses besvarad.

Förvaltningens motivering till förslaget

Frågeställning

I skrivelsen daterad den 15 december 2020 ställer Helen Schoultz (SD) följande frågor:

1. Vad uppgick kostnaden till årligen, från och med år 2015, för vård till EU-migranter som saknat täckning inom EU:s sjukvårdsförsäkringssystem?
2. Hur försöker Region Stockholm driva in betalningen i de fall då en EU-migrant saknar EU-vårdkortet samt saknar betalningsförmåga?
3. Visa på en kostnadsfördelning mellan obetalda vårdkostnader fördelat på respektive nationstillhörighet årligen från och med år 2015.

Bakgrund

Rätten till vård i Sverige för personer bosatta i annat EU/EES-land eller Schweiz regleras av *Europaparlamentets och Rådets förordning (EG) nr. 883/2004 av den 29 april 2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen*.

För att få rätt till vård i Sverige behöver patienten kunna styrka sin rätt till vård enligt ovan nämnda förordning. Generellt gäller att medborgare i EU/EES-land som omfattas av hemlandets socialförsäkringssystem har rätt till ett EU-kort (EHIC, European Health Insurance Card). Med detta kort har personen rätt till nödvändig vård enligt samma villkor och till samma kostnad som de som är folkbokförda i Sverige. Kostnaden för vård av personer som omfattas av förordningen belastar inte Region Stockholm utan bekostas i slutledet av personens hemland.

Om person från annat EU/EES-land saknar giltigt EU-kort eller annat intyg som styrker rätt till vård i Sverige har hen inte rätt till offentligt finansierad vård i Sverige utan ska själv betala hela vårdkostnaden. Om personen trots avsaknad av giltigt EU-kort eller annat intyg omfattas av hemlandets socialförsäkringssystem kan hen i efterhand begära ersättning från myndigheten i hemlandet.

Endast i ett fåtal fall, som gäller vård och behandling av vissa STI-sjukdomar samt provtagning, vård och behandling av covid-19, har fullmäktige beslutat att Region Stockholm ska stå för vårdkostnaden för personer från andra länder som inte omfattas av rätten till vård enligt EU-förordningen eller annan mellanstatlig sjukvårdskonvention.

I övriga fall gäller alltså att person som saknar EU-kort/annat giltigt intyg ska betala hela vårdkostnaden själv.

Ett undantag från ovan görs dock i avtalen med akutsjukhusen (inklusive Capio S:t Görans sjukhus) där det anges att beställaren ska ersätta vårdgivaren för vårdkostnaden avseende personer folkbokförda i andra länder i behov av omedelbar vård som själva ska betala vårdkostnaden, men som helt eller delvis saknar betalningsförmåga. Motsvarande skrivning finns inte i andra vårdavtal inom regionen.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningens svar på frågorna i skrivelsen

1. *Vad uppgick kostnaden till årligen, från och med år 2015, för vård till EU-migranter som saknat täckning inom EU:s sjukvårdsförsäkringssystem?*

Beskriven kostnad för hälso- och sjukvårdsförvaltningen uppstår endast kopplat till avtalen om akutsjukvård eftersom det endast är i dessa avtal som beställaren åtar sig att ersätta vårdgivaren för vårdkostnaden avseende personer folkbokförda i andra länder i behov av omedelbar vård som själva ska betala vårdkostnaden, men som helt eller delvis saknar betalningsförmåga. I avtalen med akutsjukhusen i egenregi som gällde under åren 2016 till 2019 (som var anslagsbaserade) fanns dock ingen skrivning som innebar att särskild ersättning utbetalades till vårdgivarna för vård till personer folkbokförda i andra länder som helt eller delvis saknar betalningsförmåga. Någon sådan enskild kostnad uppstod därför inte under åren 2016 till 2019.

År 2015 uppgick den totala summa (samtliga nationaliteter) som fakturerats av akutsjukhusen (inklusive Capio S:t Görans sjukhus) för vård av personer som saknar betalningsförmåga till cirka 25,6 miljoner kronor. År 2020 uppgick den totala summan som fakturerats till beställaren till cirka 34,4 miljoner kronor.

Uppgifter om medborgarskap är inte registrerade på ett sådant sätt att det är sökbart i journal- eller vårdadministrativa system varför det inte är möjligt att ta fram och/eller inhämta uppgifter kring t. ex hur många personer med medborgarskap i ett visst land som har obetalda vårdkostnader.

2. *Hur försöker Region Stockholm driva in betalningen i de fall då en EU-migrant saknar EU-vårdkortet samt saknar betalningsförmåga?*

I avtalen med akutsjukhusen åläggs vårdgivaren att göra en utredning av patientens betalningsförmåga. Betalningsutredningen (som ska delges beställaren i samband med att vårdgivaren begär ersättning) bör t. ex inkludera information om patientens identitet samt status (dvs. tillstånd för vistelse) i Sverige, skäl till att EU-kort saknas i de fall patienten är EU/EES-medborgare, samt dokumentation som styrker att betalningspåminnelse har skickats och att fordran har gått till inkasso.

Det är enbart i de fall en EU/EES-medborgare (som är i behov av omedelbar vård) saknar EU-kort av det skäl att personen inte omfattas av hemlandets socialförsäkringssystem som det finns skäl att bedöma

personen betalningsförmåga. I de fall personen omfattas av hemlandets socialförsäkringssystem (trots avsaknad av giltigt intyg) kan hen i efterhand ansöka om ersättning för vårdkostnaden av hemlandsmyndigheten.

Det bör även noteras att EU/EES-medborgare endast har rätt vistas i Sverige i upp till 90 dagar utan ytterligare krav än att personen har ett giltigt identitetsdokument. För att ha rätt att vistas i Sverige mer än 90 dagar krävs att personen har uppehållsrätt/tillstånd. I kraven för uppehållsrätt ingår bl. a krav på anställning och/eller tillräckliga medel för försörjning samt heltäckande sjukförsäkring, varför en person med uppehållsrätt i normalfallet bör antas inneha medel att själv bekosta vården. Om en EU/EES-medborgare vistas i Sverige i mer än 90 dagar utan tillstånd omfattas denne istället av lagen (2013:407) om hälso- och sjukvård till vissa utlänningar som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd. Det innebär att personen har rätt till viss subventionerad hälso- och sjukvård (och vårdgivaren har då inte rätt till särskild ersättning från beställaren för vård av personer som saknar betalningsförmåga).

Det bör med andra ord endast vara i undantagsfall som det blir aktuellt för Region Stockholm att ersätta vårdgivare för kostnaden för vård av EU/EES-medborgare som själva ska bekosta hela vårdkostnaden men som saknar medel att göra detta. Ansvaret för att identifiera patienter, avgöra huruvida (t. ex) EU/EES-medborgare som är i behov av omedelbar vård har tillstånd för sin vistelse i Sverige eller inte, samt bedöma huruvida en patient som ska betala hela vårdkostnaden saknar förmåga att göra detta, åligger respektive vårdgivare. I praktiken kan dessa bedömningar vara svåra att göra, och det är likaså svårt för beställaren att bedöma huruvida t. ex en betalningsutredning är korrekt utförd.

3. Kostnadsfördelning mellan obetalda vårdkostnader fördelat på respektive nationstillhörighet årligen från och med år 2015?

Uppgifter om medborgarskap är inte registrerade på ett sådant sätt att det är sökbart i journal- eller vårdadministrativa system varför det inte är möjligt att ta fram och/eller inhämta uppgifter kring t. ex hur många personer med medborgarskap i ett visst land som har obetalda vårdkostnader.

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2021-03-23

HSN 2020-1862

Johan Bratt
Tf. Hälso- och sjukvårdsdirektör

Lena Hanberg
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Akten

Godkänd av Johan Bratt, 2021-03-23

Skrivelse om vård till EU-medborgare utanför sjukvårdsförsäkringssystemet

Under tidigare år har rapporter inkommit om att Region Stockholm har fått betala sjukvårdskostnaden i de fall som framförallt EU-migranter står utanför sjukvårdsförsäkringssystemet i deras hemländer och därmed saknar EU-sjukförsäkringskort. Individerna har ofta inte möjlighet att själva betala för sin hälso-och sjukvård, vilket annars hade krävts.

Med anledning av ovanstående ställer vi följande frågor:

1. Vad uppgick kostnaden till årligen, från och med 2015, för vård till EU-migranter som saknat täckning inom EU:s-sjukvårdsförsäkringssystem?
2. Hur försöker Region Stockholm driva in betalningen i de fall då en EU-migrant saknar EU-vårdkortet samt saknar betalningsförmågan?
3. Visa på en kostnadsfördelning mellan obetalda vårdkostnader fördelat på respektive nationstillhörighet årligen från och med 2015.

Helen Schoultz (SD)